

Mjere za poboljšanje funkcionalnosti Federacije BiH

Ove mjere imaju za cilj poboljšanje funkcionalnosti Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) i osiguranje blagovremene implementacije rezultata izbora iz oktobra 2022. godine.

Ovim mjerama uspostavlja se ambijent za dalju izbornu i ustavnu reformu, uključujući i ispunjavanje obaveza koje je Bosna i Hercegovina preuzela na putu integracije u EU i rješavanje konkretnih problema sa kojima se ova zemlja suočava. Ove mjere također jačaju ustavne zaštitne mehanizme za konstitutivne narode koje su osigurali Dejtonski mirovni sporazum i Ustav, uz istovremeno sprečavanje zloupotrebe ili paralize sistema.

Paket sadrži amandmane na Izborni zakon i Ustav Federacije BiH i isključivo se odnosi na postizborno konstituiranje indirektno izabраних tijela.

Mjere iz ovog paketa funkcionalnosti će:

- Unaprijediti **odlučivanje u zakonodavnim tijelima** tako što će oba doma Parlamenta Federacije biti obavezna da razmatraju akte drugog doma u određenom vremenskom roku.
- Unaprijediti **imenovanje sudaca** u Ustavni sud Federacije BiH tako što će se institucije i pojedinačni zvaničnici obavezati da će ispuniti svoj dio procesa imenovanja u određenom vremenskom roku ili će predati tu odgovornost organu koji je sljedeći u procesu imenovanja.
- Pomoći da se spriječi **zloupotreba vitalnog nacionalnog interesa** specificiranjem djelokruga pitanja koja mogu biti predmet pozivanja na vitalni nacionalni interes,

čime će se eliminirati neograničena i neodređena kategorija interesa, te osiguranjem da svako pozivanje na vitalni nacionalni interes bude predmet razmatranja od strane Vijeća za vitalni nacionalni interes.

- Osigurati odlučivanje u slučajevima pokretanja pitanja zaštite vitalnog nacionalnog interesa tako što će se pojednostaviti izbor **članova Vijeća za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa** davanjem ovlasti Ustavnom sudu da članove Vijeća bira iz reda sudija tog suda.
- Implementirati odluku Ustavnog suda Federacije BiH u predmetu *Ljubić* **unapređenjem proporcionalnosti predstavljanja** konstitutivnih naroda iz svakog kantona u Domu naroda Federacije BiH. Ovom mjerom se povećava broj mjesta u klubovima svih konstitutivnih naroda sa 17 na 23. Ovakvom raspodjelom se ispravlja najizraženija prezastupljenost svakog od tri konstitutivna naroda u kantonima u kojima živi mali broj pripadnika svakog od tri naroda. Svaki konstitutivni narod u svakom kantonu bi zadržao mogućnost da ima barem jednog predstavnika u Domu naroda. Ovom mjerom se povećava i broj mjesta u klubu Ostalih sa 7 na 11. Ovo je prvi put da i Ostali iz svih kantona mogu biti predstavljeni u Domu naroda Federacije BiH. Izborni zakon će biti izmijenjen po ovom pitanju i po pitanju primjene zadnjeg popisa stanovništva kako bi se uskladio sa Ustavom Federacije BiH.
- Osigurati **blagovremen izbor delegata za Dom naroda** u kantonalnim skupštinama davanjem ovlasti Centralnoj izbornoj komisiji da izvrši preraspodjelu mandata iz onih kantona u kojima kantonalne skupštine ne ispune svoju obavezu u zadatom vremenskom roku.
- Osigurati **prijedloge za imenovanje predsjednika i potpredsjednike** Federacije od strane klubova u Domu naroda spuštanjem praga podrške koja je potrebna u

klubu, kako bi se isti mogli nominirati u ponovljenim krugovima. Prvobitni prag od jedanaest glasova od 23 člana omogućava da svaki klub nominuje maksimalno dva kandidata. U slučaju odsustva podrške jedanaest delegata, u narednim krugovima će se omogućiti nominacija od strane sedam članova ili, nakon toga, od strane četiri člana, čime se osigurava predlaganje kandidata i promovira pluralizam.

- Unaprijediti transparentnost i ekspeditivnost u procesu **potvrde listi kandidata** za predsjednika i potpredsjednike Federacije BiH, utvrđivanjem rokova i metoda glasanja za liste u Zastupničkom domu Federacije BiH, te pojednostavljivanjem potvrđivanja u Domu naroda Federacije BiH.
- Pojasniti i zakonodavno utvrditi **ograničenja u pogledu zastupljenosti** pripadnika konstitutivnih naroda na ključnim izvršnim i zakonodavnim pozicijama u Federaciji, kako bi se podstaklo stvaranje koalicija i spriječila prezastupljenost.
- Zahtijevati od parlamentarnih organa Federacije BiH da obezbijede **učešće građana, uključujući i mlade**, u zakonodavnim aktivnostima u Zastupničkom domu i Domu naroda. Jedna od mjera obavezuje ova tijela da utvrde procedure za razmatranje građanskih inicijativa kako bi se razvio odgovorniji i pristupačniji zakonodavni proces.

Ovim odlukama ne donose se amandmani na državni ustav u cilju implementacije sudskih odluka o pravima Ostalih (*Sejdić-Finci*, *Zorić*, i druge odluke), jer bi to bilo *ultra vires*, ili izvan nadležnosti visokog predstavnika. Visoki predstavnik nudi **svoju pomoć u vidu podrške za parlamentarne inicijative** za donošenje ovih amandmana.